

Metodický pokyn k povolování bioplynových stanic

Dlouho očekávaný metodický pokyn ke schvalování bioplynových stanic před uvedením do provozu sjednocuje a standardizuje postup orgánů státní správy a samosprávy.

Metodický pokyn byl na Ministerstvu životního prostředí připravován téměř rok a do jeho přípravy byli přizváni také členové Bioplynové sekce CZ Biom, odborníci z řady významných organizací a Česká inspekce životního prostředí. Během finalizace metodického pokynu byla odstraněna řada nejasností, které mohly vést k problémům, průtahům přípravy projektů, dvojnám výkladům podobně. Jednalo se například o nejasné definice ochranných pásem kolem bioplynových stanic, požadavků na zabezpečení a technologické vybavení apod.

Server CZ Biom k této souvislosti uvádí: »Přestože jsou v Metodickém pokynu zahrnuty z našeho pohledu některé ne zcela jasné formulace, bude podle našeho názoru tento dokument jako celek přínosem pro rozvoj důležitějšího sektoru energetiky. Během přípravy bylo zejména nutné pojmenovat stěžejní problémy, které mohou bioplynové stanice způsobit, je-li povolovací proces a příprava projektu špatně provedena. Zápach, jako hlavní potenciální problém připravovaných BPS, je však ve většině případů důsledkem provozní nekázně či kombinace nevhodných surovin

Rozdělení bioplynových stanic je podle zpracovávaného substrátu

Zemědělské BPS

Zpracovávají materiály rostlinného charakteru a statkových hnojiv, resp. podestýlky. Na těchto bioplynových stanicích není možné zpracovávat odpady podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ani jiné materiály, které spadají pod nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, o vedlejších živočišných produktech.

Na zemědělských bioplynových stanicích je možno zpracovávat zejména

- 4.1.1 Živočišné suroviny (kejda prasat a skotu, hnůj se stelivem)
- 4.1.2 Rostlinné suroviny (sláma všech typů, plevy a odpad z čištění obilovin, natě, kukuřičná sláma, tráva a seno, nezkrmitelné rostlinné materiály)
- 4.1.3 Pěstovaná biomasa (obiloviny v mléčné zralosti čerstvé i silážované, kukuřice ve voskové zralosti i vyzrálá (celé rostliny), čerstvá i silážovaná, krmná kapusta, štěpky anebo řezanka z listnatých dřevin z rychloobrátkových kultur)

Čistírenské BPS

čistírenské BPS zpracovávají pouze kaly z čistíren odpadních vod a jsou nedílnou součástí čistíren odpadních vod.

Technologie anaerobní digesce slouží pouze jako součást kalového hospodářství ČOV. Do tohoto zařízení nevstupují jiné materiály než kaly z ČOV, žump a septiků a odpadní voda. V případě, že jsou do těchto nádrží na anaerobní vyhnívání přidávány jiné odpady podle zákona o odpadech, jedná se o ostatní bioplynovou stanici. U bioplynových stanic pracujících pouze v režimu ČOV nejsou požadovány zásobní nádrže na vyhníly kal.

Ostatní BPS

Bioplynové stanice zpracovávající ostatní vstupy mohou zpracovávat bioodpady uvedené v metodickém pokynu (tab. 3 v příloze 2., případně v odstavci 4.1., 4.2. a 4.3.) Pokud BPS zpracovávají vedlejší živočišné produkty (VŽP), spadají pod nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 a musí plnit podmínky v něm stanovené, jako je např. hygienizace suroviny/odpadů (pasterizace, vysokoteplotní hygienizace). Toto zařízení musí mimo jiné:

- a) být vybaveno pasterizačně/sanitační jednotkou, která zajistí hygienizaci vedlejších živočišných produktů. Tato jednotka není nutná, pokud budou tyto materiály podrobeny tepelnému zpracování za daných podmínek.
- c) být vybaveno prostorem k čistění a desinfekci dopravních prostředků, kontejnerů a přepravních nádob před výjezdem dopravních prostředků ze zařízení,
- d) kontrolovat parametry technologického procesu a sledovat předepsané ukazatele výstupů buď laboratoří vlastní nebo jinou.

Seznam využitelných bioodpadů

02 01 – 02 07 Odpady ze zemědělství, zahradnictví, lesnictví, myslivosti, rybářství, zpracování masa, ryb, ovoce, zeleniny, obilovin, výroby droždí, výroby cukru, mlékárenského průmyslu, výroby cukrovinek, alkoholických a nealkoholických nápojů

03 01 + 03 03 Odpady ze zpracování dřeva, celulózy, papíru a lepenky

04 01 + 04 02 Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu

16 03 Vadné šarže a nepoužité výrobky

19 Odpady ze zařízení na zpracování odpadu, ČOV a výroby vody

20 01 – 20 03 Složky z odděleného sběru (kromě odpadů 15 01), zahrad a parků, ostatní komunální odpady

a nedostatečně technologicky vybavených zařízení, proto je v metodickém pokynu kladen důraz také na kvalitní provozní řád.«

Základním problémem rychle se rozvíjejícího odvětví je velká variabilita procesu anaerobní digesce. Prakticky každý projekt bioplynové stanice je unikátní. Rozdílné zpracovávané suroviny a použité technologie u každého projektu způsobují, že není možné stanovit jedno modelové schéma, jak má BPS vypadat, ani nelze nastavit striktní technologické požadavky před uvedením do provozu. Metodický pokyn proto předpokládá individuální posuzování projektů s důrazem na provozní kázeň.

Obsáhlý dokument nyní poskytuje orgánům podklady pro kritické hodnocení projektů. Díky tomu snad budou mít nová zařízení zabezpečení řádný a dlouhodobě fungující provoz, bez negativních vlivů na okolí (zejména zápach). »Jedná se o další nástroj, který zamezí vzniku černých ovčí kazících pověstí jinak šetrné technologie výroby energie,« uvádí se na serveru CZ BIOM. »Jsme si vědomi, že tento metodický pokyn nevyřeší již existující problematické projekty. Je nutné najít vůli především na regionální úrovni a důsledně penalizovat hrubou provozní nekázeň na základě již platné legislativy. Takto například postupuje ČIŽP, která již špatně provozovaným BPS udělila mnohasettisícové pokuty.«

Zdroj: MŽP

–jhm–